

บทความวิจัย (Research Article)

ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครอุบลราชธานี
**The Effect of Open-Ended Story Telling Activity on Creativity of
The 1st Grade Early Childhood Students in Schools under
Ubon Ratchathani City Municipal**

จำลองลักษณ์ เสียงสนัน¹ นนชนนทพภพ ปาลินทร² ทองสุข วันแสน³
Jamlongluk Seangsan¹ Nontachanonpaphop Palintorn² Thongsook Wansaen³

¹มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชธานี

^{2,3}สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชธานี

^{1,2,3}Graduate Student of Early Childhood Education, Ratchathani University

*Corresponding Author, e-mail: Seangsan11@gmail.com

Received: January 24, 2019; Revised: January 31, 2020; Accepted: February 3, 2020

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครอุบลราชธานี และ 2) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 อนุบาลพระเจ้าใหญ่องค์ตื้อ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ภาคเรียนที่ 1

ปีการศึกษา 2561 ห้อง 1/3 จำนวน 18 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดแบบบูรณาการในกิจกรรมเสริมประสบการณ์และกิจกรรมสร้างสรรค์ 5 หน่วย ประกอบด้วย หน่วยครอบครัวของฉัน หน่วยข้าว महत्त्व หน่วยผักและผลไม้ หน่วยสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต และหน่วยอาชีพในฝัน จำนวนหน่วยละ 5 แผน รวมทั้งสิ้น 25 แผน โดยแผนมีคุณภาพด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.52 ด้านความถูกต้อง ด้านความสอดคล้อง และด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามากเท่ากับ 4.14, 4.15 และ 4.36 ตามลำดับ เครื่องมือประเมินผลได้แก่ แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ภาพเป็นสื่อ จำนวน 13 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.33-0.79 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.22-0.96 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ (t-test) กรณีกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว (One Sample t-test) และกรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Sample t-test)

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดพบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดในภาพรวม เด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม คิดเป็นร้อยละ 100 มีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{x} = 20.58$, $SD = 8.19$) ทดสอบแล้วต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 หลังจัดกิจกรรมเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ของคะแนนเต็มคิดเป็นร้อยละ 100 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 64.19$, $SD = 7.38$) ทดสอบแล้วสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดพบว่า เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์หลังจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การเล่านิทานภาพปลายเปิด ความคิดสร้างสรรค์ ปฐมวัย

Abstract

The objectives of this research were to study the effect of an Open-ended Story Telling Activity on the creative thinking of the 1st grade early childhood students in schools under Ubon Ratchathani City Municipal, and to compare the creative thinking of the 1st grade early childhood students before and after the implementation of the Open-ended Story Telling Activity. The sample population included 18 students of 1st grade early childhood of 1/3 class in Tad-sa Barn 4 Anubarn prachaoyai Ongtue, Naimuang Sub-district, Muang District, Ubon Ratchathani Province in the academic year of 2018, They were selected using simple random sampling technique. The research instruments consisted of the Integrate activity plans in experiences and creative activities using the Open-ended Story Telling Activities. The activities plans included 5 units: My Family Unit; Miracle Rice Unit; Vegetable and Fruit Unit; Living and Non-living Unit; and Ideal Profession Unit. Each unit consisted of 5 activities plans, totally 25 plans. The quality of activities plan consisted of 4 aspects, The appropriateness quality plans fell at the highest level with the mean score of 4.52; For the aspects of accuracy, congruency, and feasibility were at the high levels, the mean scores were 4.14, 4.15, and 4.36 respectively. The evaluation form was 13 items creative thinking test of early childhood using picture technique, with the index of item objective congruence between 0.67-1.00, the difficulty index tween 0.33-0.79, the discrimination index between 0.22-0.96, and the reliability was 0.86. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test for One Sample and Dependent Sample t-test.

The research findings were as follows.

1. The learning outcome of implementing the Open-ended Story Telling Activity on creativity thinking of the early childhood revealed that before implementing the activities, students' creative thinking according to the criterion of 60

percentage, students did not pass the criterion 100 percent, it was at low level ($\bar{x} = 20.58$, $SD = 8.19$) and lower than the criterion at the statistically significance 0.05 level. After implementing the activity, it revealed that students' creative thinking according to the criterion of 60 percentage, students passed the criterion 100 percentage, it was at moderate level ($\bar{x} = 64.19$, $SD = 7.38$) and higher than the criterion at the statistically significance of 0.05.

2. The comparison of early childhood students' creative thinking before and after the implementing the Open-ended Story Telling Activity found that early childhood students' creative thinking after implementing the activities was higher than before at the statistically significance of 0.05 level.

Keywords: Open-ended Story Telling, Creativity, Early Childhood

บทนำ

ความคิดสร้างสรรค์เป็นสมรรถภาพทางด้านสมองที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เป็นพลังทางความคิดและพลังที่แสดงออกแล้วมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น ผลผลิตของความคิดสร้างสรรค์เป็นผลงานที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม การพัฒนาและการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องบ่มเพาะตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อเตรียมพร้อมด้านทรัพยากรบุคคลของชาติในอนาคต (Prasert, 2013, Online) ดังที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในมาตรฐานที่ 10 ว่าเด็กปฐมวัยควรมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มีพัฒนาการตามวัยเต็มศักยภาพและมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป

โดยการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์นั้นต้องให้เด็กฝึกคิดแปลกไปจากคนอื่น ฝึกตนเองให้มีความคุ้นเคยกับสิ่งที่แปลกอยู่เป็นประจำ ให้อิสระภาพและเวลาในการคิด คิดเชิงสมมติอยู่เสมอไม่ยึดติดกับความถูกต้องและความผิดพลาด แนวทางในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กนั้น ได้แก่ สอนให้เด็กได้รู้จักคิด คิดเป็น คิดหลาย ๆ แง่ และกระตุ้นให้เด็กกล้าแสดงความรู้สึกรักคิดออกมาใน

วิธีที่สร้างสรรค์ ส่งเสริมให้เด็กได้รู้จักใช้จินตนาการและความสามารถของตนเอง เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้อย่างอิสระผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยเช่นการทำงานศิลปะ เมื่อเด็กทำงานศิลปะ เด็กจะเกิดจินตนาการและผลโดยตรงที่เด็กจะได้รับคือ ความรู้สึกพอใจ มีความสุข และเมื่อนำมาถ่ายทอดเป็นเรื่องราวหรือนิทานแล้วนั้นจะทำให้สมองได้รับจินตนาการต่าง ๆ ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ครูจึงควรให้เด็กมีเวลาเต็มที่ทั้งการทำงานศิลปะ การถ่ายทอดเรื่องราวจากผลงานจึงควรจัดกิจกรรมในรูปแบบการบูรณาการที่ใช้ช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์และสร้างสรรค์ เพราะในส่วนของกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม มุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิดแก้ปัญหา ใช้เหตุผล และฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน ด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น สนทนา อภิปราย เล่านิทาน ประกอบภาพ เล่นบทบาทสมมติ ในส่วนของกิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการโดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีกปะ ตัดปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่น ๆ ที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์ ได้รับรู้เกี่ยวกับความงาม และได้แสดงออกทางความรู้สึกและความสามารถของตนเอง การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ควรจัดให้เด็กทำทุกวัน

วิธีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยสามารถทำได้หลายวิธี และวิธีที่สำคัญวิธีหนึ่งก็คือ การเล่านิทานภาพปลายเปิด โดยครูจะเป็นผู้เล่านิทานที่มีภาพประกอบและให้เด็กเล่าเรื่องราวต่อจากครูตามจินตนาการ ซึ่งการเล่านิทานปลายเปิดทำให้เด็กปฐมวัยได้เล่าเรื่องราวต่อจากครูโดยเด็กได้ใช้ความคิดที่เป็นอิสระ และเมื่อนำภาพมาประกอบแล้วทำให้เกิดความสนุกสนานเพิ่มขึ้น โดยทฤษฎีของ Torrance (1962, p. 16) Guilford and Hoepfner (1971, pp. 125-143) ได้สรุปองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ว่ามี 4 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่อง ความคิดละเอียดลออ และความคิดยืดหยุ่น โดย Guilford (1967, pp. 145-151) พบว่าความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในเบื้องต้นพิจารณาเพียง 3 องค์ประกอบ คือ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่อง และความคิดละเอียดลออ เนื่องจากความคิดยืดหยุ่นเป็นความคิดที่ซับซ้อน หลายมิติ ซึ่งเด็กปฐมวัยมีความคิดและวุฒิภาวะและประสบการณ์ยังไม่เพียงพอที่จะสามารถคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยให้เด็กเป็นผู้เล่าเรื่องประกอบภาพต่อจากครูผ่านกิจกรรมบูรณาการระหว่างกิจกรรมเสริมประสบการณ์และกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยเฉพาะความคิดสร้างสรรค์ ในด้านความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว และความคิดละเอียดลออ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ได้นวัตกรรมใหม่ในรูปแบบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่บูรณาการระหว่างกิจกรรมเสริมประสบการณ์และสร้างสรรค์ รวมถึงได้แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดที่ดี เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบการจัดกิจกรรมและให้ครูผู้สอนสำหรับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานปลายเปิดที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครอุบลราชธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครอุบลราชธานีวก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิด

สมมติฐานในการศึกษา

ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครอุบลราชธานี หลังจากการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิด สูงกว่าก่อนการได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

1. กรอบแนวคิดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ตามทฤษฎีของ Torrance (1962, p. 16) Guilford and Hoepfner (1971, pp. 125-143) และสรุปได้ 3 องค์ประกอบ คือ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่อง และความคิดละเอียดลออ รายละเอียดดังนี้

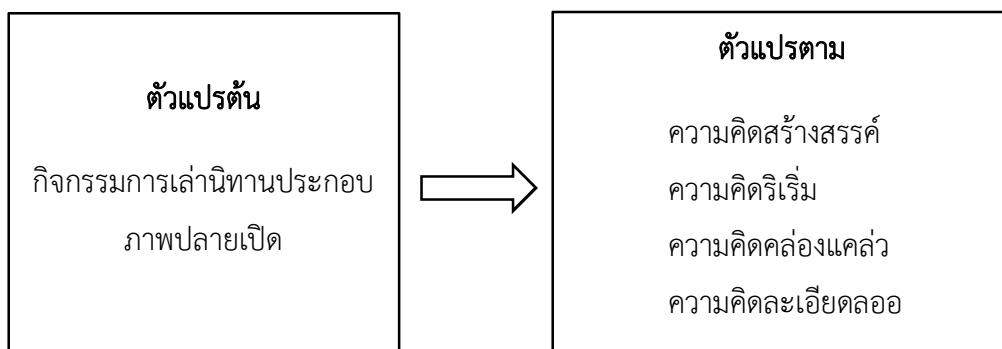
1.1 ความคิดริเริ่ม หมายถึง คะแนนที่ได้จากการประเมินความสามารถของเด็กปฐมวัยในการวาดภาพต่อเติมจากรูปสี่เหลี่ยมและเส้นโค้งที่แปลกใหม่ต่างจากเด็กคนอื่น ๆ

1.2 ความคิดคล่อง หมายถึง คะแนนที่ได้จากการประเมินความสามารถของเด็กปฐมวัยในการวาดภาพต่อเติมจากรูปสี่เหลี่ยม เส้นโค้ง วงกลม และเส้นตรง วาดภาพออกมาได้มาก ไม่ซ้ำกันในเวลาอันจำกัด

1.3 ความคิดละเอียดลออ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการประเมินความสามารถของเด็กปฐมวัยในการวาดภาพต่อเติมจากรูปสี่เหลี่ยม เส้นโค้ง วงกลม และเส้นตรงที่มีรายละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่งให้สมบูรณ์สวยงาม ได้ความชัดเจนเหมือนจริง และมีความหมายมากขึ้น

2. กิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิด คือ แผนแบบบูรณาการในกิจกรรมเสริมประสบการณ์และกิจกรรมสร้างสรรค์ 5 หน่วย ประกอบด้วย หน่วยครอบครัวของฉัน หน่วยข้าวหมกสุกี้ หน่วยผักและผลไม้ หน่วยสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต และหน่วยอาชีพในฝัน จำนวนหน่วยละ 5 แผน รวมทั้งสิ้น 25 แผน

โดยเขียนรูปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครอุบลราชธานี วัดดูประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครอุบลราชธานี และเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลัง การจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประชากร คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 1 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครอุบลราชธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 168 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 อนุบาลพระเจ้าใหญ่ องค์ตื้อ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ห้อง 1/3 จำนวน 18 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบอย่างง่าย (simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดแบบบูรณาการในกิจกรรมเสริมประสบการณ์และกิจกรรมสร้างสรรค์ 5 หน่วย ประกอบด้วย หน่วยครอบครัวของฉัน หน่วยข้าวมหัศจรรย์ หน่วยผักและผลไม้ หน่วยสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต และหน่วยอาชีพในฝัน จำนวนหน่วยละ 5 แผน รวมทั้งสิ้น 25 แผน นำแผนการจัดประสบการณ์ดังกล่าวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพ พบว่า แผนมีคุณภาพด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.52 ด้านความถูกต้อง ด้านความสอดคล้อง และด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามากเท่ากับ 4.14, 4.15 และ 4.36 ตามลำดับ

เครื่องมือประเมินผล ได้แก่ แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ภาพเป็นสื่อ จำนวน 13 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.33-0.79 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.22-0.96 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติที (t-test) กรณีกลุ่มตัวอย่างเดียว (One Sample t-test) และกรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Sample t-test)

ผลการวิจัย

การศึกษา เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครอุบลราชธานี ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครอุบลราชธานีที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิด พบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดในภาพรวมเด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์ไม่ผ่านเกณฑ์ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์ไม่ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกด้าน คือ ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดคล่อง และด้านความคิดละเอียดลออ และหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดในภาพรวมเด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์ผ่านเกณฑ์ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่มเกณฑ์จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ด้านความคิดคล่องมีเด็กปฐมวัยผ่านเกณฑ์ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และด้านความคิดละเอียดลออมีเด็กปฐมวัยผ่านเกณฑ์จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 94.44 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้านคือ ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดคล่อง และด้านความคิดละเอียดลออ

ความคิดสร้างสรรค์	ก่อนการจัดกิจกรรม				หลังการจัดกิจกรรม			
	จำนวน		จำนวน		จำนวน		จำนวน	
	นักเรียนที่ผ่าน	ร้อยละ	นักเรียนที่ไม่ผ่าน	ร้อยละ	นักเรียนที่ผ่าน	ร้อยละ	นักเรียนที่ไม่ผ่าน	ร้อยละ
ด้านความคิดริเริ่ม	0	0	18	100	15	83.33	3	16.66
ด้านความคิดคล่อง	0	0	18	100	18	100	0	0
ด้านความคิดละเอียดลออ	0	0	18	100	17	94.44	1	5.55
รวม	0	0	18	100	18	100	0	0

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิด พบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดในภาพรวมเด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน คือ ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดคล่อง และด้านความคิดละเอียดลออ หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดในภาพรวมเด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเกณฑ์ 2 ด้าน คือ ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดคล่อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านความคิดละเอียดลออ ไม่มีมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบกับเกณฑ์ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้านคือ ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดคล่อง และด้านความคิดละเอียดลออ

N = 18

ความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ปฐมวัย	ก่อนการจัดกิจกรรม				หลังการจัดกิจกรรม			
	$\bar{x}$	SD	t	P	$\bar{x}$	SD	t	P
ด้านความคิดริเริ่ม	4.81	2.48	-13.33*	.000	13.61	1.42	3.02*	.000
ด้านความคิดคล่อง	10.00	3.16	-13.14*	.000	23.42	4.88	3.14*	.000
ด้านความคิดละเอียดลออ	5.78	3.62	-20.63*	.000	24.97	6.01	1.10	.141
รวม	20.58	8.19	18.23*	.000	64.19	7.38	4.82*	.000

*p ≤ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผู้ศึกษาขออภิปรายผลดังนี้

1. ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิด เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 100 อยู่ในระดับต่ำ

($\bar{x} = 20.58$, $SD = 8.19$) ทดสอบแล้วต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กรณีหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิด ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในภาพรวมผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ของคะแนนเต็มคิดเป็นร้อยละ 100 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 24.90$, $SD = 3.97$) ทดสอบแล้วสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นเพราะกรณีก่อนการจัดกิจกรรมเด็กไม่มีประสบการณ์ในการคิดสิ่งใหม่ ๆ เท่าที่ควร การแสวงหาจินตนาการมีน้อย หรือขาดการสนับสนุนการสร้างสภาวะไร้ขอบเขตจากบุคคลใกล้ชิด กรณีหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิด เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์สูง เป็นเพราะกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพปลายเปิดที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น กระตุ้นพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับการพัฒนาและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของ Torrance (1964, p. 32) ที่ได้เสนอหลักการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่เน้นตัวครูและเด็กคือ ครูส่งเสริมให้เด็กใช้ความคิดเป็นของตนเองขณะที่เล่านิทาน ครูสนใจต่อการเล่านิทานที่แปลก ๆ ของเด็ก ครูแสดงความกระตือรือร้นต่อการเล่าที่แปลก ๆ ของเด็ก ครูจะเปลี่ยนบทบาท โดยตั้งสถานการณ์สมมติแล้วให้เด็กเล่าต่อจากครู สอดคล้องกับ Tantipalacheeva (2008, p. 218) กล่าวว่า การเล่านิทานเป็นสื่อที่สร้างจินตนาการ สร้างความฝัน สร้างการรับรู้ให้กับเด็ก การนำภาพมาประกอบการเล่านิทานจะช่วยให้เด็กสร้างสรรค์จินตนาการอันบรรเจิดให้กับเด็กมากมาย โดยเฉพาะภาพการ์ตูนการลำดับภาพจะช่วยให้เด็กติดตามเรื่องราวด้วยความอยากรู้ เด็กสนุกมากขึ้นถ้าในขณะที่ฟังเรื่องและดูภาพนั้นผู้เล่ากระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นและร่วมสร้างจินตนาการให้กับนิทานที่เล่า สอดคล้องกับ Rittisarn (2008, pp. 48-49) กล่าวว่า การเล่านิทานมีคุณค่าในการช่วยพัฒนาการทางความคิด จินตนาการอันเป็นรากฐานที่จะนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ และประสบการณ์ต่าง ๆ นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา ดังนั้น การเล่านิทานจะเข้ามามีบทบาทในหน่วยการสอนต่าง ๆ ตามแผนการจัดประสบการณ์ทั้งในชั้นอนุบาลและเด็กเล็ก สอดคล้องกับ Manit (2012, pp. 73-75) ได้ศึกษาผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบการสร้างภาพจากอุปกรณ์เป็นการใช้วัสดุสร้างภาพ และเด็กทุกคนได้เล่าเรื่อง ประกอบการสร้างภาพที่เด็กสร้างขึ้นเองจากอุปกรณ์ที่กำหนดให้ได้แก่ เชือก ริบบิ้น ใบไม้ ผ้าเช็ดหน้า หลอดดูดน้ำ ไม้ไผ่ เป็นต้น โดยภาพจะถูกสร้างขึ้นตามความคิด ประสบการณ์ จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ๆ ผลการศึกษาพบว่า 1) เด็กปฐมวัยกลุ่มที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบการสร้าง

ภาพจากอุปกรณ์มีความคิดสร้างสรรค์โดยรวมทุก ๆ ด้าน หลังการจัดประสบการณ์สูงขึ้น 2) ผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยพบว่า หลังการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบการสร้างภาพจากอุปกรณ์ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น

2. เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดพบว่า เด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดมีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ ด้านความคิดริเริ่ม ความคิดคล่อง ความคิดละเอียดลออ สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่ากิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดที่สร้างขึ้น กระตุ้นการคิดของเด็กปฐมวัยและกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กปฐมวัยได้วาดภาพ ได้ฝึก ประชดาศษ และปั้นดินน้ำมันนั้นช่วยพัฒนาการถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นรูปภาพ การนำเสนอผลงานศิลปะของเด็กยังช่วยกระตุ้นกระบวนการคิด การถ่ายทอดออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ Torrance (as cited in Witthayakhaw, 2006, p. 24) ได้เสนอกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้เน้นที่ตัวนักเรียน เช่น ส่งเสริมให้เด็กสนใจ เอาใจใส่ต่อความคิดแปลก ๆ ของเด็ก เน้นให้เด็กเห็นคุณค่า ของความคิดของเด็กและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตัวเอง สร้างหรือผลิตผลงานบางอย่างขึ้นด้วยตนเอง ซึ่งอาจจะเป็นการวาดภาพ การแต่งเรื่อง การปั้นรูปสัตว์ ต่อจากนั้นก็ให้ใช้สิ่งที่ผลิตนั้นให้เกิดประโยชน์ สอดคล้องกับ Anthasang (2012, p. 44) กล่าวว่า การเล่านิทานปลายเปิดที่ให้แก่เด็กได้แต่งเรื่องราวเอง มีบทบาทสำคัญในการจัดประสบการณ์ทั้งในชั้นอนุบาลและเด็กเล็ก นิทานจึงมีอิทธิพลต่อเด็กโดยเฉพาะในเด็กก่อนประถมศึกษา การที่ผู้ใหญ่และครูได้ใกล้ชิดกับเด็กด้วยการเล่านิทานจะเป็นเครื่องช่วยให้เข้าใจเด็กยิ่งขึ้น ช่วยพัฒนาความคิดและจินตนาการอันเป็นรากฐานที่จะนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์และประสบการณ์ต่าง ๆ นอกจากนี้ยังช่วยเสริมทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคมด้วย สอดคล้องกับ Torrance (as cited in Witthayakhaw, 2006, p. 24) ที่กล่าวว่า การศึกษาที่มุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัยรู้จักการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กล่าวคือ กล่าวแสดงออก จะช่วยให้เด็กปฐมวัยแต่ละคนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตนเองอย่างเต็มที่ ความคิดสร้างสรรค์มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตมาก เพราะผู้สอนไม่สามารถสอนทุกสิ่งทุกอย่างของชีวิตให้เด็กได้ เด็กต้องคิดค้นวิธีนำความรู้และแสวงหาความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการของความรู้สึกรวบรวมปัญหา สิ่งที่ขาดหายไป สิ่งที่ไม่ประสานกัน แล้วเกิด

ความพยายามในการสร้างแนวคิด ตั้งสมมติฐาน ทดสอบสมมติฐาน และเผยแพร่ผลที่ได้ให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจเพื่อเป็นแนวทางค้นพบสิ่งใหม่ต่อไป และได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดสร้างสรรค์ ผลิตผล หรือสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่ไม่รู้จำกมาก่อน อาจเกิดจากการรวบรวมความรู้ต่าง ๆ จากประสบการณ์ แล้วเชื่อมโยงกับสถานการณ์ใหม่ สิ่งที่เกิดขึ้นไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่สมบูรณ์อย่างแท้จริง อาจจะออกมาในรูปแบบผลงานทางศิลปะ วรรณคดี วิทยาศาสตร์ หรืออาจจะเป็นเพียงกระบวนการเท่านั้น แล้วรวบรวมความคิดเห็นสมมติฐาน และทำการทดสอบสมมติฐาน แล้วรายงานผลที่ได้รับจากการค้นพบ สอดคล้องกับ Torrance (as cited in Witthayakhaw, 2006, p. 24) ได้กล่าวถึงกิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยได้ดังนี้

2.1 ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ในห้องเรียน การจัดกิจกรรมการการเล่นิทานภาพปลายเปิดนั้น ห้องเรียนมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ไม่ตึงเครียด เน้นให้เด็กทำอย่างสนุกสนาน เพลิดเพลิน

2.2 ด้านบทบาทของครูและเด็กได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการเรียนรู้ ระดมสมอง การระดมสมองเป็นการส่งเสริมการคิดหลาย ๆ ด้าน เด็กมีอิสระในการคิดอย่างสร้างสรรค์ เด็กมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อเรียนรู้

2.3 ด้านลักษณะของกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ จะมีลักษณะของการแสดงออกทางอารมณ์ด้านศิลปะ ซึ่งเด็กสามารถเลือกทำได้อย่างชอบใจ จึงเป็นการสร้างความมั่นใจในการเรียนรู้ให้กับเด็ก ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเล่นิทานภาพปลายเปิดมีความสำคัญอยู่ที่เน้นให้เด็กเป็นศูนย์กลาง มีความเป็นอิสระ เด็กได้แสดงออก และกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรม ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะแนวทางดังต่อไปนี้

1. จากผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดพบว่า เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นในระดับปานกลาง ควรจัดกิจกรรมให้นานขึ้น เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูง

2. ผู้ที่จะนำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดไปใช้ ควรศึกษาและทำความเข้าใจลำดับขั้นตอน หลักการและวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนก่อน นอกจากนี้ควรจัดเตรียมสถานที่และสื่ออุปกรณ์ให้พร้อมก่อนที่จะนำไปใช้ในแต่ละกิจกรรมดังนี้

1) การจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดครั้งแรก ครูผู้สอนควรศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับนิทานที่จะนำมาเล่าเพื่อให้สอดคล้องกับเด็กปฐมวัย ศึกษาบทบาทผู้สอนและบทบาทของเด็กปฐมวัย

2) การจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิด ครูผู้สอนควรจัดกลุ่มเด็กที่ความสามารถกัน โดยให้เด็กเล่าเป็นกลุ่ม ครูผู้สอนต้องพยายามสังเกตและกระตุ้นให้เด็กร่วมกิจกรรม เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม และรู้จักใช้ความคิดร่วมกัน

3) ครูต้องคอยกำกับดูแลให้คำแนะนำ มีส่วนร่วมกับเด็กทุกขั้นตอนการจัดกิจกรรม เน้นให้เด็กใช้ความร่วมมือกันเพื่อที่จะได้มาซึ่งผลงานที่ดีและมีคุณภาพ ให้กำลังใจอย่างใกล้ชิด คอยควบคุมเรื่องเวลา และความประพฤติของเด็ก เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดที่มีต่อความสามารถในด้านอื่น ๆ เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามารถในการพูด ทักษะการคิดแก้ปัญหา เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพปลายเปิดและการสอนในรูปแบบอื่น ๆ

References

- Anthasang, S. (2012). *Development of learning experience management activities by using open-ended storytelling that promotes the ability to solve social problems of early childhood*. Master's thesis (Curriculum and instruction). Graduate School. Mahasarakham University. [in Thai]
- Guilford, J.p. (1967). *The nature of human Intelligence*. N.Y.: McGraw-Hill Book Company.
- Laemnate, N. (2009). Develop thinking skills. Is it really difficult. [Online]. From <http://www.pccpl.ac.th/~sci/techer/25540622inquiry.pdf>
- Manit, R. (2012). *The results of the development of creative thinking of early childhood by teaching and learning activities for creating images from the device*. Independent Study. M.Ed. (Curriculum and Instruction). Mahasarakham: Mahasarakham University. [in Thai]
- Prasert, C. (2013). *Thai education from the past to the present*. [Online]. From <http://www.chusak.net/index.php?mo=3&art=42067358> [in Thai]
- Rittisarn, S. (2008). *Comparison of creativity and emotional intelligence of Early childhood used Method of teaching by organizing storytelling activities with pictures and normal teaching methods*. Articles from dissertation for dissemination. Articles from thesis for dissemination. Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.
- Tantipalacheeva, K. (2008). *Learning and Teaching Style of Primary Education*. Bangkok: Mitsampan Graphic.
- Torrance, E. P. (1962). *Guiding creative talent*. NJ: Prentice Hall.
- Witthayakhaw, S. (2006). *A comparison of picture creativity of preschool children by story telling Assembling the puppet and storytelling with pictures*. Thesis in Ubon Ratchathani: Ubon Ratchathani Rajabhat University, 2006.